

eul_wid: pcs-aq

Ἀρριανὸς ὁ Νικομηδεύς · Arrian of Nicomedia

Hunting

Κυνηγετικός

Period: Ῥωμαϊκή [Roman](#)
Dialect: Ἀττικίζουσα [Atticizing](#)
Domain: Φιλοσοφία [Philosophy](#)
Format: Πεζός [Prose](#)
Affiliation: [Stoic](#)

- ^{p t} Τοῦ Ἀρριανοῦ Κυνηγετικοῦ κεφάλαια. α Προοίμιον, ἐν ᾧ καὶ τὰ Ξενοφῶντι παραλειφθέντα εἰπεῖν Ἀρριανὸς ἐπαγγέλλεται.
- ^{p 1} β Ὅτι Ξενοφῶν οὐκ ᾔδει τὰς Κελτικὰς κύνας οὐδὲ τὰς ταύταις ὁμοίας. γ Περὶ Κελτικῶν κυνῶν, καὶ οἷαι τὴν ιδέαν αὐταί. δ Περὶ σημείων, ἀφ' ὧν δεῖ τὰς ταχείας τεκμαίρεσθαι κύνας καὶ τὸ ἐναντίον. ε Περὶ τῆς τοῦ συγγραφέως κυνός, ὅποια ποτ' ἦν. ς Περὶ χρωμάτων, καὶ ὡς ἂν ἔχῃσι ταῦτα ὅτι ἀδιάφορον. ζ Περὶ τῆς γνώμης τῶν κυνῶν, ὅποια ταύτης τὰ σημεία. η Περὶ τοῦ πῶς διαγνωστέον ἀπὸ τοῦ ἐσθίειν τὴν ποιότητα τῶν κυνῶν. θ Περὶ τοῦ μετὰ τίνων καὶ πῶς κοιταστέον τὰς κύνας. ι Ὅτι ἡ τρίψις ταῖς κυσὶν ὠφέλιμος, καὶ πῶς ταύτας δεῖ ἀποτρίβειν. ια Ὅτι ἄμεινον δεδέσθαι τὰς κύνας ἢ λελυμένας εἶναι. ιβ Περὶ τοῦ ἐπὶ πόσον τῆς ἡμέρας προακτέον τὰς κύνας, καὶ πόσας καὶ ποίας ἐν ταύτῳ λυτέον. ιγ Περὶ τοῦ ποσάκις δεῖ ἐν χειμῶνι ἢ θέρει σιτεῖσθαι τὰς κύνας. ιδ Περὶ τοῦ ποίῳ καιρῷ ἐξακτέον τὰς κύνας ἐπὶ θήραν. ιε Πῶς Κελτοὶ θηρῶσι καὶ πότε. ις Περὶ διαστήματος, ἀφ' ὅτου δεῖ τῷ λαγῷ ἐπιλύειν τὰς κύνας, καὶ πόσας ταύτας. ιζ Περὶ λαγῶν, καὶ τίς ἡ τούτων ἀρετή. ιη Ὅτι τὸ ἀνακαλεῖν ἐν ταῖς θήραις τὰς κύνας ἀγαθὸν ταύταις. ιθ Ὅτι δεῖ τὴν κύνα καλῶς ἡγωνισμένην καταψῶντα ἐπευφημεῖν. κ Ὅπως εἰς κυνηγέσιον ἐξιέναι χρή τοὺς μὴ τὸ θήραμα οὗ ἐστὶν ἐγνωκότας. κα Περὶ τοῦ πῶς θηρῶσι Κελτοί. κβ Ὅτι οὐ χρή ἐπιλύειν κύνας νεογνῶ θηράματι. κγ Πῶς θηρατέον ἐλάφους ἢ ἄλλο τι μέγιστον. κδ Ὅπως λίβυες μεθ' ἵππων αἰροῦσι τὰ μεγάλα θηράματα. κε Περὶ τοῦ ἀφ' οἷας ἡλικίας δεῖ ἐξάγειν εἰς θήραν τὰς θηλείας κύνας. κς Περὶ ἀρρένων κυνῶν, ἀφ' οἷας ἡλικίας χρεῶν αὐτοὺς ἐπὶ θήραν ἐξάγειν. κζ Πῶς ἐπὶ ὀχείαν ἀκτέον τὰς κύνας. κη Ὅτι, εἴ τις ὀρώη τὴν μῖξιν τῶν κυνῶν, οὐκ ἐπιτελεῖται γόνιμος. κθ Περὶ καιροῦ πρὸς σκυλακείαν ἐπιτηδείου. λ Πῶς μετὰ τὸ τεκεῖν ἐπαναληπτέον εἰς τὸ ἐξ ἀρχῆς τὸν δρόμον τῶν κυνῶν. λα Περὶ ὧν Ξενοφῶν ὑπὲρ ἀνατροφῆς κυνῶν διατάττεται. λβ Διαφοραὶ ἄρρενος καὶ θηλείας κυνός. λγ Ὅτι δεῖ τοὺς κυνηγέτας θύειν τῇ Ἀρτέμιδι. λδ Περὶ τοῦ Κελτῶν νόμου καὶ τοῦ ὑπ' αὐτῶν γινομένου ἐράνου τῇ Ἀρτέμιδι. ^[45]
- ^{p 1 (50)} λε Παραίνεσις πρὸς τὸ θύειν τοῖς ἐφόροις τῶν ἐν ἀνθρώποις ἐπιτηδευμάτων. λς Ἐξ Ὁμήρου μαρτύρια, ὅτι χρή θύειν τοῖς τῶν πραγμάτων εὐρεταῖς ἐν τῇ τῶνδε μεταχειρίσει. ΑΡΡΙΑΝΟΥ ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟΣ Ξενοφῶντι τῷ Γρύλλου λέλεκται ὅσα ἀγαθὰ ἀνθρώποις ἀπὸ κυνηγεσίῳ γίγνεται, καὶ οἱ παιδευθέντες ὑπὸ Χείρωνι τὴν παιδείυσιν ταύτην ὅπως θεοφιλεῖς τε ἦσαν καὶ

ἔντιμοι ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, λέλεκται δὲ καὶ καθ' ὃ τι ἔοικεν τῇ πολεμικῇ ἐπιστήμῃ ἢ κυνηγετικῇ, καὶ ἦντινα ἡλικίαν ἔχοντα χρή ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ ἔργον, καὶ τὸ εἶδος καὶ τὴν γνώμην ποῖόν τινα· καὶ περὶ ἀρκύων δὲ καὶ δικτύων καὶ ἐνοδίων ὅποια χρή παρασκευάσασθαι, καὶ πάγας ὅπως ἰστάναι τοῖς θηρίοις ὅσα πάγῃ ἀλωτά. ^[5]

^{1 2} καὶ περὶ λαγῶν δὲ λέλεκται, ἥτις ἡ φύσις αὐτῶν, καὶ ὅπως νέμονται καὶ ὅπου εὐνάζονται, καὶ ὅπως χρή μαστεύειν αὐτούς· καὶ περὶ κυνῶν, ὅσαι ἰχνεύειν σοφαὶ καὶ ὅσαι πονηραὶ, καὶ ὅπως ἀπὸ τε τοῦ εἶδους καὶ τῶν ἔργων τεκμαίρεσθαι χρή ἐκατέρας. ^[5]

^{1 3} ἔστιν δὲ ἃ καὶ περὶ συῶν θήρας λέλεκται καὶ ἐλάφων καὶ ἄρκτων καὶ λεόντων, ὅπως σοφία καὶ δόλῳ ἀλωτά.

^{1 4} ὅσα δὲ ἐλλείπειν μοι δοκεῖ ἐν τῷ λόγῳ, οὐχὶ ἀμελεία ἀλλ' ἀγνοία τοῦ γένους τῶν κυνῶν τοῦ Κελτικοῦ καὶ τοῦ γένους τῶν ἵππων τοῦ Σκυθικοῦ τε καὶ Λιβυκοῦ, ταῦτα λέξω, ὁμώνυμός τε ὢν αὐτῷ καὶ πόλεως τῆς αὐτῆς καὶ ἀμφὶ ταῦτα ἀπὸ νέου ἐσπουδακῶς, κυνηγέσια καὶ στρατηγίαν καὶ σοφίαν· ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος, ἃ Σίμωνι περὶ ἵππικῆς ἐνδεῶς λελεγμένα ἦν, ῥήθη δεῖν ἀναγράψαι, οὐχὶ ἔριδι τῇ πρὸς Σίμωνα, ἀλλ' ὅτι ὠφέλιμα ἐς ἀνθρώπους ἐγίνωσκεν. ^[5]

^{2 1} ὅτι μὲν δὴ οὐκ ἠπίστατο τὸ γένος τῶν κυνῶν τὸ Κελτικόν, δοκῶ ἔγωγε ὥς οὐδὲ τεκμηρίων δεῖ πρὸς αὐτό· ἄγνωστα γὰρ ἦν τὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης ὅσα αὐτῇ ὥκισται, ὅτι μὴ τῆς Ἰταλίας ὅσα Ἑλληνες κατέσχον, ἢ ὅσοις κατ' ἐμπορίαν διὰ θαλάσσης ἐπεμίνυνον.

^{2 2} ὥς δὲ οὐδὲ ἄλλο γένος κυνῶν ἐγίνωσκεν, ὃ ἂν κατὰ ὠκύτητα ἔοικεν τῷ Κελτικῷ, τεκμαίρεσθαι ὑπάρχει ἀπὸ τῶνδε. λέγει γὰρ ὥς ὅσοι ἀλίσκονται λαγωοὶ ὑπὸ κυνῶν, παρὰ φύσιν σώματος ἀλίσκονται ἢ τύχῃ χρησάμενοι.

^{2 3} εἰ δέ γε ἠπίστατο τὰς κύνας τὰς Κελτικάς, ταῦτόν τοῦτο δοκεῖ ἂν μοι ἀποφύνασθαι περὶ τῶν κυνῶν, ὥς ὁπόσους λαγωὺς οὐχ αἰροῦσιν κύνες κατὰ πόδας, παρὰ φύσιν σώματος οὐχ αἰροῦσιν ἢ τύχῃ χρησάμενοι. ὥς ὅσαι γε ἀγαθαὶ τὸ σῶμα καὶ τὸν θυμὸν γενναῖαι, ταύτας δὲ οὐκ ἂν ποτε διαφύγοι λαγῶς, εἰ μὴ τις δυσχωρία ἐμποδὼν γένοιτο, ἢ ὕλη ἀποκρύψασα, ἢ κατάδυσις τῆς γῆς κοίλῃ καὶ βαθεῖᾳ ἀφελομένη <τοῦ κινδύνου>, ἢ τάφρος διαδραμεῖν ἐν τῷ ἀφανεῖ παρασχοῦσα. ^[5]

^{2 4} ἐνθένδε, οἶμαι, ὅπως μὲν ἐπὶ τὰς ἄρκους χρή ἐπελαύνειν τὸν λαγὼν ἐπεξέρχεται τῷ λόγῳ, καὶ εἰ παραδράμοι τὰς ἄρκους, ὅπως χρή μεταθεῖν αὐτὸν καὶ ἀνευρίσκειν κατὰ τὸ ἵχνος, ἔστε ἀλῶναι ἀπαγορεύσαντα ὑπὸ καμάτου.

^{2 5} ὅτι δὲ οὐδὲν οὔτε ἀρκύων δεῖ τῷ κύνας ἀγαθὰς κεκτημένῳ οὔτε τοῦ μαστεύειν διαφυγόντα, οὐδαμοῦ τοῦτο ἐδήλωσεν, ἀλλὰ τὴν θήραν ταύτην μόνην ἐξηγεῖται, ἣν Κᾶρες τε καὶ Κρήτες <θηρῶσιν>. θηρῶσιν δὲ [καὶ] Κελτοὶ ἀφαιροῦντες ἄρκους, ὅσοι οὐκ ἀπὸ κυνηγεσίῳ βιοτεύουσιν ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ ἐν θήρᾳ καλοῦ ἔνεκα· ἔστιν γὰρ καὶ αὐτῇ κυνῶν γένος ἰχνεῦσαι μὲν οὐ μείον σοφὸν ἢ τὸ Καρικὸν καὶ Κρητικόν, τὴν δὲ ἰδέαν ἀνιάρων καὶ θηριῶδες.

^{3 2} καὶ αὐταὶ ἰχνεύουσιν ζῦν κλαγγῇ καὶ ὑλαγμῷ, ὁπόσα αἱ Καρικαὶ ἐπικλάζουσιν. ἀλλ' αὐταὶ γε ἔτι μᾶλλον ἔκφρονες γίνονται, ἐπειδὴν αἰσθωνταὶ ἵχνους· καὶ ἔστιν ὅτε καὶ ἐπὶ ἐώλοις ὑπερλαμπρύνονται.

^{3 3} ὥστε ἐμεμφάμην ἔγωγε αὐτῶν τὸ πολὺ τῆς κλαγγῆς καὶ τὸ ὅμοιον ἐπὶ παντὶ ἵχνει καὶ τῷ δρομαίῳ οὐ μείον ἢ τῷ εὐναίῳ.

^{3 4} μεταθεῖν δὲ καὶ ἀνευρίσκειν τὸν ὑποκινήσαντα οὔτε τῶν Καρικῶν φαυλότεραὶ εἰσιν οὔτε τῶν Κρητικῶν, ὅτι μὴ κατὰ τὴν ὠκύτητα. ἀγαπητὸν γοῦν εἰ καὶ ἓνα λαγῶν χειμῶνος ὥρα κατακαίνοιεν· τοσαύτην διατριβὴν ἐς τὸ ἀναπαύεσθαι αὐτῷ παρέχουσιν, εἰ μὴ τι ἄρα ὑπὸ

θορύβου τῶν κυνῶν ἀλοΐη ἔκφρων γενόμενος. καλοῦνται δὲ Σεγούσαι αἶδε αἱ κύνες, ἀπὸ ἔθνους Κελτικοῦ τὴν ἐπωνυμίαν ἔχουσαι, οὗ πρῶτον, ὥς γέ μοι δοκεῖ, ἔφυσάν τε καὶ εὐδοκίμησαν. ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τούτων, ὅσα ἂν τις τῷ λόγῳ ἐπεξέλθοι, λελεγμένα ἐρεῖ πρὸς Ξενοφῶντος τοῦ πάλαι· οὐδὲν γὰρ ἴδιον οὐδὲ διάφορον ἐν τῷ μαστεύειν ἢ μεταθεῖν ἐπιδεικνύουσιν, πλὴν γε δὴ εἴ τις ἐθέλοι περὶ τῆς ιδέας αὐτῶν λέγειν, ὥς ἔμοιγε οὐ δοκεῖ ἄξιον ὅτι μὴ αὐτὸ τοῦτο εἰπεῖν μόνον, ὥς εἰσιν δασεῖαι καὶ πονηραὶ ἰδεῖν, καὶ ὅσαι γενναιόταται αὐτῶν, αὗται αἱ πονηρόταται, ὥστε εὐδοκιμεῖ ἐν Κελτοῖς ὁ ἀπεικάσας αὐτὰς τοῖς ἀνὰ τὰς ὁδοὺς πτωχεύουσιν. ^[5]

- 3 5 καὶ γὰρ φωνὴ αὐταῖς γοερά τε καὶ ἐλεεινὴ ἐστίν, καὶ οὐχ ὥς θυμούμεναι ἄρα πρὸς τὸ θηρίον ἐπικλάζουσιν ἐν τῇ ἰχνείᾳ, ἀλλὰ ὥς οἰκτιζόμεναι καὶ λιπαροῦσαι. ^[10]
- 3 6 περὶ μὲν δὴ τούτων οὐκ ἂν τις ἀναγράψαι μοι δοκεῖ ὅ τι καὶ λόγου ἄξιον. αἱ δὲ ποδώκεες κύνες αἱ Κελτικαὶ καλοῦνται μὲν οὐέρτραγοι φωνῇ τῇ Κελτῶν, οὐκ ἀπὸ ἔθνους οὐδενός, καθάπερ αἱ Κρητικαὶ ἢ Καρικαὶ ἢ Λάκαιναι, ἀλλὰ ὥς τῶν Κρητικῶν αἱ διάπονοι ἀπὸ τοῦ φιλοπονεῖν καὶ <αἱ> ἰταμαὶ ἀπὸ τοῦ ὀξέος καὶ αἱ μικταὶ ἀπ' ἀμφοῖν, οὕτω δὲ καὶ αὗται ἀπὸ τῆς ὠκύτητος. ^[5]
- 3 7 τὴν δὲ ιδέαν καλὸν τι χρῆμά εἰσιν κατὰ τε τοὺς ὀφθαλμοὺς αἱ γενναιόταται αὐτῶν καὶ κατὰ τὸ σῶμα ἅπαν καὶ τὴν τρίχα καὶ τὴν χροάν· οὕτω ταῖς τε ποικίλαις ἐπανθεῖ τὸ ποικίλον, καὶ ὅσαις ἀπλῇ ἢ χροά ἐστίν, ἀποστίλβει καὶ αὕτη, καὶ ἔστιν ἡδιστον θέαμα ἀνδρὶ θηρευτικῷ. λέξω δὲ καὶ αὐτός, ἀφ' οἷων τινῶν χρή τεκμαίρεσθαι τὰς ὠκείας τε καὶ γενναίας, καὶ τίσιν αὖ προσέχων τις τὸν νοῦν τὰς ἀγεννεῖς τε καὶ βραδείας ἀποκρίνοι αὐτῶν. ^[5]
- 4 2 πρῶτα μὲν δὴ μακρὰ ἔστωσαν ἀπὸ κεφαλῆς ἐπ' οὐράν· ἐν γὰρ οὐδὲν οὕτω τεκμήριον ἐς ὠκύτητά τε καὶ γενναιότητα εὖροις ἂν ἐπιλεγόμενος ταῦτόν ἐπὶ πάσῃ ιδέᾳ κυνός, ὥς τὸ μῆκος, καὶ τούναντίον τὴν βραχύτητα ἐς τὸ βραδὺ καὶ ἀγεννές. ὥστε ἤδη ἔγωγε εἶδον πολλὰ ἄλλα κακὰ ἐχούσας κύνας, ὅτι δὲ μακρὰ ἐτύγχανον, ὠκεῖαι ἦσαν καὶ θυμοειδεῖς. ^[5]
- 4 3 καὶ μὴν καὶ αἱ μείζονες εἰ τὰ ἄλλα ὅμοιαι τύχοιεν, κατ' αὐτὸ τὸ μέγεθος εὐφυέστεραι τῶν σμικρῶν. φαῦλαι δὲ τῶν μεγάλων, ὅσαι τὰ μέλη ἀπαγεῖς καὶ ἀξύμμετροι· ὥστε φαυλότεραι ἂν εἶεν οὕτω γε ἔχουσαι τῶν σμικρῶν, εἰ τὰ ἄλλα κακὰ ἴσα προσεῖη αὐταῖς. ^[5]
- 4 4 ἐχέτωσαν δὲ τὰς κεφαλὰς ἐλαφρὰς καὶ ἀρθρώδεις· εἰ δὲ γρυπαὶ ἢ σιμαὶ εἶεν, οὐ παρὰ μέγα διοίσει τοῦτο· οὐδ' εἰ τὰ ὑπὸ τοῖς μετώποις ἰνώδη ἔχοιεν, οὐδὲ τοῦτο ἐν μεγάλῳ ποιητέον, ἀλλ' αἱ βαρυκέφαλοι μόναι πονηραὶ, καὶ ὅσαι παχέα τὰ ρύγχη καὶ μὴ ἐς ὄξυ ἀλλὰ ἀθρόως ἀπολήγοντα. ^[5]
- 4 5 [καὶ αὗται οὖν εὐκέφαλοι.] τὰ δὲ ὄμματα ἔστω μεγάλα μετέωρα καθαρὰ λαμπρά, ἐκπλήττοντα τὸν θεώμενον. καὶ κράτιστα μὲν τὰ πυρωπὰ καὶ ὑπεραστράπτοντα, οἷα πορδάλεων ἢ λεόντων ἢ λυγκῶν· δεύτερα ἐπὶ τούτοις τὰ μέλανα, εἰ τύχοι ἀναπεπταμένα τε καὶ γοργὰ ἰδεῖν· τρίτα δὲ τὰ χαροπὰ· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὰ χαροπὰ φαῦλά ἐστιν, οὐδὲ φαύλων κυνῶν ξύμβολα, εἰ καὶ ταῦτα τύχοι καθαρὰ καὶ γοργὰ ἰδεῖν. ^[5]
- 5 1 ἐπεὶ τοι ἀνέθρεψα ἐγὼ κύνα χαροπὴν οἷαν χαροπωτάτην, καὶ αὕτη ὠκεῖά τε ἦν καὶ φιλόπονος καὶ εὐψυχος καὶ εὖπους, ὥστε καὶ τέτταρσιν ἤδη ποτὲ λαγωοῖς ἐφ' ἡλικίας ἀντήρκεσεν.
- 5 2 καὶ τὰ ἄλλα δὲ πρασοτάτη τέ ἐστιν (ἔτι γάρ μοι ἦν, ὁπότε ταῦτα ἔγραφον) καὶ φιλανθρωποτάτη, καὶ οὐπω πρόσθεν ἄλλη κύων ὥς αὕτη οὔτε ἐμὲ ἐπόθησεν οὔτε τὸν ἐταῖρον τὸν ἐμὸν καὶ σύνθηρον τὸν Μέγιλλον. ἐπειδὴ γὰρ τοῦ δρόμου ἀπεπαύσατο, οὐκ ἔτι ἡμῶν ἢ θατέρου γε ἀπαλλάττεται. ^[5]
- 5 3 ἀλλὰ εἰ μὲν ἐγὼ ἔνδον εἶην, ἅμα ἐμοὶ διατρίβει, καὶ προϊόντα ποι παραπέμπει, καὶ ἐπὶ γυμνάσιον ἰόντι ἐφομαρτεῖ, καὶ γυμναζομένῳ παρακάθηται, καὶ ἐπανιόντος πρόεισιν, θαμινὰ ἐπιστρεφομένη, ὥς καταμανθάνειν μή πη ἄρα ἐξετράπην τῆς ὁδοῦ· ἰδοῦσα δὲ καὶ ἐπιμειδιάσασα

αὐθις αὖ πρόεισιν. εἰ δὲ ἐπὶ τι ἔργον πολιτικὸν ἵοιμι, ἢ δὲ τῷ ἐταίρῳ τῷ ἐμῷ ξύνεστιν, καὶ πρὸς ἐκεῖνον τὰ αὐτὰ ταῦτα δρᾷ. ^[5]

5 4 ὁπότερος δὲ ἡμῶν κάμνοι τὸ σῶμα, ἐκείνου αὖ οὐκ ἀπαλλάσσεται. εἰ δὲ καὶ δι' ὀλίγου χρόνου ἴδοι, ἐπιπηδᾷ ἀτρέμα, ὥσπερ ἀσπαζομένη, καὶ τῷ ἀσπασμῷ ἐπιφθέγγεται, οἷα φιλοφρονουμένη. καὶ δειπνοῦντι ξυνοῦσα ἐφάπτεται ἄλλοτε ἄλλῳ τοῖν ποδοῖν, ὑπομιμνήσκουσα ὅτι καὶ αὐτῇ ἄρα μεταδοτέον εἴη τῶν σιτίων. καὶ μὴν πολύφθογγός ἐστιν, ὥς οὕτω ἐγὼ ἰδεῖν μοι δοκῶ ἄλλην κύνα· καὶ ὅσων δεῖται τῇ φωνῇ σημαίνει. ^[5]

5 5 καὶ ὅτι σκυλακευομένη μάλιστα ἐκολάζετο, εἴ τις εἰς τοῦτο ἔτι μάλιστα ὀνομάσειεν, πρόσεισιν τῷ ὀνομάσαντι, καὶ ὑποπτήξασα λιπαρεῖ, καὶ τὸ στόμα ἐφαρμόζει τῷ στόματι ὥς φιλοῦσα, καὶ ἐπιπηδήσασα ἐκκρέματα τοῦ αὐχένος, καὶ οὐ πρόσθεν ἀνίσιν πρὶν τῆς ἀπειλῆς ἀποπαῦσαι τὸν θυμούμενον. ^[5]

5 6 ὥστε οὐκ ἂν ὀκνήσαι μοι δοκῶ καὶ τὸ ὄνομα ἀναγράψαι τῆς κυνός, ὥς καὶ ἐς ὕστερον ἀπολελεῖσθαι αὐτῆς, ὅτι ἦν ἄρα Ξενοφῶντι τῷ Ἀθηναίῳ κύων, Ὀρμὴ ὄνομα, ὠκυτάτη τε καὶ σοφωτάτη καὶ ἱερωτάτη. ὧτα δὲ μεγάλα ἔστω ταῖς κυσὶν καὶ μαλθακά, ὥστε ὑπὸ μεγέθους καὶ μαλακότητος ἐπικεκλασμένα φαίνοιτο· οὕτως ἂν εἴη κράτιστα. ^[5]

5 7 οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ εἰ ὀρθὰ εἴη, οὐ πονηρόν, εἰ μὴ σμικρά τε εἴη καὶ σκληρά.

5 8 τράχηλος δὲ μακρός τε ἔστω καὶ περιφερὴς καὶ ὑγρός· ὥστε εἰ ἀντιτείνεις ἀπὸ τῶν δεραίων τὰς κύνας ἐς τοῦπίσω, ἐπικλᾶσθαι δοκεῖν τὸν τράχηλον δι' ὑγρότητα καὶ μαλακότητα.

5 9 στήθη δὲ πλατέα ἀμείνω τῶν στενῶν, καὶ τὰς ὠμοπλάτας διεστώσας ἐχέτωσαν καὶ μὴ ζυμπεπηγυῖας ἀλλ' ὥς οἷόν τε λελυμένας ἀπ' ἀλλήλων. σκέλη στρογγύλα ὀρθὰ εὐπαγῇ, πλευρὰς γενναίας, ὁσφὺν πλατεῖαν ἰσχυράν, μὴ σαρκώδη ἀλλὰ νεύροις πεπηγυῖαν. λαγόνας ἀνειμένας, ἰσχία μὴ συνδεδεμένα, κενεῶνας λαγαρούς. οὐρὰς λεπτὰς μακράς, δασείας τὴν τρίχα, ὑγρὰς εὐκαμπεῖς, τὸ ἄκρον τῆς οὐρᾶς δασύτερον. ὑποκώλια μακρὰ εὐπαγῇ. ^[5]

5 10 σκέλη δὲ εἰ μὲν τὰ ὀπίσθια ἔχοι μείζω τῶν ἔμπροσθεν, τὰ ὀρθια ἂν μεταθέοι ἄμεινον· εἰ δὲ τὰ ἔμπροσθεν τῶν ὀπισθίων, τὰ κατάντη· εἰ δ' ἴσα εἴη ἄμφω, τὰ πεδία.

5 11 ἐπεὶ δὲ χαλεπώτερον ἐν ὀρθίῳ μὴ ἡττηθῆναι λαγῷ, ὅτι καὶ ὁ λαγὼς τὰ ὀρθια θεῖ ἄμεινον, ἐκεῖναι δοκοῦσιν γενναιότεραι αἱ κύνες, ὅσαι τὰ ὀπισθεν μείζονα ἔχουσιν τῶν ἔμπροσθεν· πόδες δὲ οἱ περιφερεῖς καὶ στεργοὶ κράτιστοι. ^[5]

6 1 τὰ δὲ χρώματα οὐδὲν διοίσει ὅποια ἂν ἔχωσιν, οὐδ' εἰ παντελῶς εἶεν μέλαιναί ἢ πυρραὶ ἢ λευκαί· καὶ οὐδὲ τὸ ἀπλοῦν χρὴ ὑποπετεύειν τῆς χροᾶς ὥς θηριῶδες· ἀλλὰ τὰ ὄντα ἔστω στιλπνὰ καὶ καθαρὰ, καὶ ἡ θρίξ, εἴτε οὖν τοῦ δασέος γένους εἴτε τοῦ ψιλοῦ τύχοιεν αἱ κύνες, λεπτὴ ἔστω καὶ πυκνὴ καὶ μαλθακὴ. κράτιστοι δὲ ἄρρενες μὲν, ὅσοι μεγάλοι τε καὶ εὐπαγεῖς ὄντες ὑπὸ ὑγρότητος θηλείαις εἰκόασιν· θήλειαι δέ, ὅσαι διὰ τὸ γενναῖον καὶ μυῶδες τοῦ σώματος ἄρρεσιν. ^[5]

6 3 τοῦ μὲν δὴ σώματος ταῦτά τις ἂν δοκεῖ μοι ἐπισκοπῶν ἀποχρῶντα τεκμήρια ποιεῖσθαι εἰς γενναιότητα, καὶ τὰ ἐναντία τοῦ ἐναντίου. οὐ μείονα δὲ καὶ ἡ γνώμη τῶν κυνῶν ἐς ἑκάτερα τεκμηριοῦσθαι παρέξει τῷ ὥς χρὴ ὁρῶντι.

7 1 αὐτίκα ὅσαι σκυθρωπαὶ κύνες πρὸς ἅπαντας, οὐ γενναῖαι· εἰ δὲ ἔστιν ἅς εὖροις [ἂν] πρὸς μὲν τοὺς ἀγνώτας χαλεπὰς, τῷ δὲ ἀνατρέφοντι προσφιλεῖς, [καὶ τοῦτο] ἀγαθὸν μᾶλλον ἢ κακόν. ^[5]

7 2 ἥδη δὲ ἔγνω κύναι, ἣτις οἴκοι μὲν κατηφὴς ἦν καὶ οὐδενὶ τῶν πλησιαζόντων ἔχαιρεν, ἐπὶ θήραν δὲ ἐξαγομένη ὑπερευφραίνετο καὶ παντὶ τῷ προσελθόντι προσμειδίῳσα καὶ προσσαίνουσα διεδήλου ὅτι ἀνιάται οἴκοι μένουσα· καὶ τοῦτο ἀγαθόν.

- 7 3 κράτισται δὲ αἱ φιλανθρωπόταται καὶ ὅσαις οὐκ ἔστιν ξένον ὄψις ἀνθρώπου οὐδενός, ὅσαι δὲ ἀνθρώπους δεδίασιν καὶ ὑπὸ φόφου ἐκπλήττονται καὶ θορυβώδεις εἰσὶν καὶ ἐπὶ πολλὰ καὶ εἰκῇ κινουῦνται—καὶ ταῦτα ἀλογίστων ἐστὶν καὶ οὐκ ἐμφρόνων—, καθάπερ ἄνθρωποι εἰ δειλοὶ καὶ ἔκφρονες, οὕτω δὲ καὶ αἱ κύνες αἱ τοιαῦται οὐποτε ἂν εἶεν γενναῖαι. ^[5]
- 7 4 κακαὶ δὲ καὶ ὅσαι λυθεῖσαι τοῦ δεσμοῦ ἐν χωρίῳ οὐκ ἐπανάσιν ἐπὶ τὸν ἄγοντα καλούμεναι, ἀλλ' ἀποσκιρτῶσιν, καὶ ἦν μὲν πράως μετακαλῆς, καταφρονοῦσιν, ἦν δὲ ζὺν ἀπειλῇ, δειμαίνουσιν οὐ προσίασιν. ἀλλὰ χρηὶ ἀποσκιρτήσασαν τὴν κύνα καὶ περιδραμοῦσαν ἐπανιέναι ἐπὶ τὸν κυναγωγόν, εἰ καὶ μὴ καλοίη αὐτός, σημαίνουσιν ὅτι οἷα τε ὑπακούειν, εἰ ἤδη ἐθέλοι· ἔτι δὲ εἰ μὴ λαμβάνοιτο, πάλιν αὖ ἀποσκιρτάτω, καὶ πάλιν ἐπανίτω.
- 7 6 πεπαιδευμέναι δέ, ὅσαι φθεγξαμένου τοῦ κυναγωγοῦ ὑποκατακλίνονται, μὴ ὑπὸ δέους, ἀλλὰ φιλοφρονούμεναι τὸν τροφέα καὶ τιμῶσαι, καθάπερ οἱ προσκυνοῦντες μέγαν βασιλέα. οὐδὲ τὸ ἴστασθαι δὲ ἐν πεδίῳ λυθεῖσαν κύνα ἀγαθόν, εἰ μὴ πρεσβυτέρα τύχοι· ὄκνον γὰρ σημαίνει. ^[5]
- 7 7 ταῖς δὲ γενναιοτάταις καὶ ἐπισκύνιον πρόσσεστιν, καὶ σοβαραὶ φαίνονται, καὶ τὸ βάδισμα κοῦφον καὶ πυκνὸν καὶ ἄβρόν· καὶ μεταβάλλουσι τὰς πλευράς, καὶ τὸν τράχηλον ἀνατείνουσιν, καθάπερ οἱ ἵπποι ἐπειδὰν λαμπρύνωσιν. ἐσθίουσιν δὲ αἱ μὲν λάβρως αἱ δὲ κοσμίως, καὶ τὸ κόσμιον γενναιότερον τοῦ ἀκόσμου. ^[5]
- 8 2 ἀγαθαὶ δὲ ὅσαι μὴ κακόσιτοι, ἀλλ' ἄρτω ἢ μάζῃ χαίρουσιν· κράτιστον γὰρ κυνὶ τοῦτο σιτίον, καὶ οὐ δέος μὴ ὑπερεμπλησθεῖν ἀπ' αὐτοῦ. ἄμεινον δὲ εἰ καὶ ξηρᾷ τῇ τροφῇ χαίροιεν. εἰ δὲ καὶ ὕδατι καταβρέχοις καὶ τούτῳ χαίροιεν, οὐ κακόν. καμούση δὲ ἐμβάλλειν ἢ ὕδωρ ἀπὸ κρέως λιπαροῦ, ἢ βοδὸς ἥπαρ ἐν σποδιᾷ θερμῇ φρύξαντα ἔπειτα τρίψαντα καθάπερ ἄλφιτα ἐπιπάττειν. ^[5]
- 8 4 καὶ ταῖς γε σκυλακευομέναις ἀγαθὸν τοῦτο ἐς τὸ πῆξαι τὰ μέλη, ἐπειδὰν ἀποπαύσωνται τοῦ γάλακτος. τὸ γάλα δὲ σκυλακεῦσαι κράτιστον ἐς ἕνατον μῆνα καὶ πορρωτέρω, καὶ καμούση δὲ καὶ μαλακιζομένη ἀγαθὸν καὶ πῶμα καὶ σιτίον. <ἀγαθόν> δὲ καὶ ἡ ἀσιτία καμνούση. οὐδὲν δὲ οἷον εὐνὴ μαλθακὴ καὶ ἄλλερινή. ^[5]
- 9 1 κρατίστη δὲ ἡ μετ' ἀνθρώπου, ὅτι καὶ φιλάνθρωποι ἀποτελοῦνται, καὶ τῷ χρωτὶ τῷ ἀνθρωπίνῳ χαίρουσιν, καὶ φιλοῦσιν οὐ μείον τὸν συγκαθεύδοντα ἢ τὸν τρέφοντα. κἂν τῶν λυπούντων τὴν κύνα τις αἰσθάνοιτο, ὥς διψῶση τε ἐν νυκτὶ ἐπικουρῆσαι καὶ ἐπείγομένη ὑπὸ τοῦ τῶν ἀναγκαίων· γνοίη δ' ἂν καὶ ὅπως ἀνεπαύσατο. εἰ γὰρ ἀγρυπνήσειεν, ἐξάγειν ἐπὶ θήραν οὐκ ἀσφαλές, οὐδ' εἰ ἐπιστάξειεν θαμινὰ ἐν τῷ ὕπνῳ, οὐδ' εἴ τι ἀπεμέσειεν τῶν σιτίων· ταῦτα δὲ γνοίη ἂν ὁ συναναπαύομενος. ^[5]
- 9 2 κακίστη δὲ κοίτη κυνῶν μετὰ κυνῶν, πολὺ πλέον, εἰ καὶ ἐπιψάουσιν ἀλλήλων ἀναπαύοιντο· ὥς ἄνθρωπος μὲν συγκαθεύδων κυνὶ ἀφαιρεῖ τοῦ χρωτὸς τὸ ἀνιαρόν, κύνες δὲ ἐν τῷ αὐτῷ ἀναπαύομεναι ὅ τι περ πονηρὸν τοῦ χρωτὸς τῷ πλησιάζειν τε καὶ ἐκθερμαίνειν ἐπαύξουσιν· ὥστε ψώρας ἐμπίμπλασθαι τὸ πολὺ, ὁπότε ἐν ταύτῳ ἀναπαύοιντο. ^[5]
- 9 3 δηλοῖ δὲ τὸ αἷτιον καὶ ἡ ὁδμή, ἐπειδὰν εἰσέλθῃς οὗ κύνες πολλὰ ἀναπαύονται· οὕτως χαλεπὴ τέ ἐστὶν καὶ δριμεῖα. μέγα δὲ ὄφελος κυνὶ καὶ τρῖψις τοῦ σώματος παντός, οὐ μείον ἢ ἵππῳ· τὰ τε γὰρ μέλη πῆξαι καὶ ῥῶσαι ἀγαθὴ, καὶ τὴν τρίχα μαλθακὴν ἐργάζεται καὶ τὴν χροάν στιλπνήν, καὶ τοῦ χρωτὸς ἀποκαθαίρει ὅ τι περ πονηρόν.
- 10 2 τρίβειν δὲ τὰ μὲν νῶτα καὶ τὴν ὀσφὺν τῇ δεξιᾷ, ὑποθέντα τὴν ἀριστερὰν τῇ λαγόνι, ὥς μὴ ἐπιθλιβομένην ἄνωθεν τὴν κύνα ὀκλάζουσιν· κακοπαθεῖν· τὰς δὲ πλευράς ἐκατέρᾳ τῇ χειρὶ, καὶ τοὺς γλουτοὺς μέχρις ἄκρων ποδῶν, καὶ <τὰς> ὠμοπλάτας ὡσαύτως.
- 10 4

ἐπειδὴ δ' ἱκανῶς φαίνονται ἔχειν, ἐπαίρειν τῆς οὐρᾶς λαβόμενον καὶ ἀνατείναντα ἀφίεναι· ἢ δὲ διασεῖσεται τε ἀφεθεῖσα καὶ δῆλη ἔσται ὅτι ἡγάπησεν τὸ πραχθέν. δεδέσθαι δὲ κύνα γενναίαν δι' ἡμέρας, ὥσπερ τι ἄλλο, ἀγαθόν· εἰ δὲ μή, ἀναγώγους ἀποτελεῖσθαι ἀνάγκη, καὶ εἴ ποτε ἄρα δεσμοῦ δεηθεῖεν, ἀσχάλλουσιν καὶ κλαυθυμρίζονται καὶ ἀπεσθίουσιν τοὺς ἱμάντας, ὥστε σιδήρου δεῖν ἐπ' αὐταῖς, καθάπερ ἐπὶ ἀνθρώποις τοῖς κακούργοις. ^[5]

- 11 2 καὶ ἐσθίειν δὲ ἀνάγκη λελυμένην κύνα πᾶν τὸ ἐμπεσόν, καὶ τὸ ἀκμαῖον τοῦ δρόμου ἀφαιρεῖται αὐτῶν ὁ δι' ἡμέρας περίπατος. ἀλλὰ χρή τεταγμένα μὲν περιπατεῖν, τὸ πολὺ δὲ ἀμπαύεσθαι. προάγειν δὲ τὰς κύνας τοῦλάχιστον τετράκις ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ ἐς ὁμαλὸν χωρίον καὶ καθαρὸν.
- 12 1 ἐνταῦθα ἀφίεναι τοῦ δεσμοῦ, τῶν τε ἀναγκαίων ἕνεκα καὶ ἐς τὸ ἀποσκιρτᾶν καὶ διαθεῖν· εἰ δὲ ἀργοῦσαι ἀπὸ θήρας τύχοιεν, καὶ πλεονάκις ταῦτο τοῦτο δρᾶν καὶ δύο ἐπιλύειν ἐν τῷ αὐτῷ, ὥστε ἀμιλλωμένας καὶ παιζούσας ὁμοῦ μὲν εὐφραίνεσθαι ὁμοῦ δὲ γυμνάζεσθαι.
- 12 3 πολλὰς δὲ μὴ λύειν ἐν ταῦτῳ· ἐμπίπτουσαι γὰρ ἀλλήλαις ἔστιν ὅτε μεγάλα κακὰ ἐργάζονται.
- 12 4 ἀλλὰ μηδὲ σκληρὰν κύνα καὶ πεπηγυῖαν ἅμα τῇ σκυλακευομένῃ λυέτω· βαρεῖα γὰρ αὕτη καὶ ἀνιαρὰ συμφέρεσθαι, καὶ διώκουσά τε αἰρεῖ καὶ ἀποφεύγουσα ἀπολείπει εὐμαρῶς, ὥστε ἀθυμεῖν ἀνάγκη τὸ σκυλάκιον ἐν ἑκατέρῳ μείον φερόμενον.
- 12 5 ἀλλὰ μηδὲ ὅσαι διεχθρεύουσιν ἀλλήλαις, μηδὲ ταύτας λύειν ὁμοῦ, ὥς μὴ λυμαίνοντο ἀλλήλας· εἰσὶν γὰρ τοὶ κύνες ἐχθραὶ ἀλλήλαις καὶ ἄλλαι ἄφιλοι, καθάπερ ἄνθρωποι, καὶ μάλιστα δὴ οἱ τε ἄρρενες τοῖς ἄρρεσιν καὶ αἱ θήλειαι ταῖς θηλείαις, τὸ πολὺ ὑπὸ φθόνου. καὶ οὐδὲ τούτων ἀμελῶς χρή ἔχειν. καὶ δὴ χειμῶνος μὲν ὥρα ἅπαξ σιτεῖσθαι τὰς κύνας ὀλίγον πρὸ τῆς ἐσπέρας· ἢ τε γὰρ ἡμέρα βραχεῖα, καὶ χρή γεγυμνάσθαι αὐτάς, ὥστε, εἰ δέοι πόρρω τῆς ἡμέρας διαπονεῖσθαι ἐν θήρᾳ, τοῦ λιμοῦ ἀνέχεσθαι. ^[5]
- 13 2 θέρους δὲ ἀγαθὸν καὶ ὀρθροῦ ὀλίγον δοῦναι ἐμφαγεῖν, ὥς μὴ ἀποκναίεσθαι ὑπὸ μήκους· καὶ γὰρ εἰ διψήσειαν, ἀλυπότερον ἂν πίνοιεν ἐμφαγοῦσαι. εἰ δὲ καὶ στέαρ ταριχευόμενον καθεῖης τῆς κυνός, ἀγαθὸν καὶ τοῦτο.
- 13 3 εἰ δὲ μέγα τὸ καῦμα ἐπιφλέγοι, ὧν ἐμβαλόντα εἰς τὴν χεῖρα καὶ ἀνατείνοντα τῆς κυνός τὸ στόμα καθιέναι, ὥς ἀθρόον καταπιεῖν. καὶ τοῦτο σιτίον τε ἱκανὸν ἔσται αὐτῇ, καὶ ἀναψύξει τὸ ἄσθμα, καὶ ἀναπαύσει τὸ διψος. ἐξάγειν δὲ ἐπὶ θήραν ἦρος μὲν καὶ φθινοπώρου θαμινά· ἀσφαλέσταται γὰρ αἱ ὥραι αὗται ταῖς κυσί. ^[5]
- 14 2 θέρους δὲ ὀλιγάκις καὶ τὸ πολὺ διαλείποντα, εἰ πνίγος εἴη· οὐ γὰρ ἀνέχονται καύματος αἱ κύνες, ἀλλὰ πολλὰι ἤδη διώξασαι ἀνὰ κράτος ἀπεπνίγησαν ὑπὸ τοῦ ἄσθματος.
- 14 3 τούτου δὲ ἕνεκα φέρειν χρή ὧν τὸν κυνηγέτην, ὥστε, εἰ ὑπερασθμαῖνοι ἢ κύων, καθιέναι ἀθρόα· οὐ γὰρ ἔστιν ὅ τι μᾶλλον ἀναψύχει τε αὐταῖς τὸ καῦμα καὶ τὸ ἄσθμα ἀμπαύει.
- 14 4 εἰ δὲ πίοι ἀθρόον ὑπερασθμαίνουσα, καὶ τοῦτο οὐκ ἀσφαλές. τούτων δὲ ἕνεκα χρή φυλάττεσθαι ἐν καύματι ἐξάγειν.
- 14 5 καὶ χειμῶνος δὲ μὴ ἐξάγειν, εἰ τὸ κρύος τύχοι χαλεπόν, καὶ πολὺ δὲ μάλιστα, εἰ πεπηγυῖα ἢ γῆ τύχοι ἀποκαίονται γὰρ ἐν τῷ κρυστάλλῳ αἱ κύνες, καὶ τοὺς ὄνυχας ἔστιν αἱ ἀπολλύουσιν, καὶ τὰ νέρθεν τῶν ποδῶν αὐταῖς ῥήγνυνται.
- 14 6 εἰ δὲ εὐψυχότεραι εἴεν, καὶ θραύοιεν ἂν περὶ τῷ κρυστάλλῳ τὰ ὅστ' αὐτῶν ποδῶν ἀφειδῶς θέουσαι. ὁ δὲ λαγὼς κοῦφός τέ ἐστιν καὶ δασεῖς ἔχει τοὺς πόδας καὶ μαλθακοὺς, ὥστε ἀλύπως θεῖν ἐν τῷ πάγῳ. χρή δὲ ὅστις κύνας ἀγαθὰς ἔχει μῆτε ἐγγύθεν ἐπιλύειν τῷ λαγῳ μήτε πλείους δυοῖν· καὶ γὰρ εἰ πάνυ ὠκύς τύχοι καὶ πολλὰς πολλάκις κύνας διαπεφευγώς, ἀλλὰ γε ἐξ εὐνῆς ἀνιστάμενον καὶ ζῆν βοῇ τῶν κυνῶν ἐπικειμένων ἐκπλαγῆναι ἀνάγκη καὶ πατάσσειν αὐτῷ τὴν καρδίαν. ^[5]

- 15 1 καὶ ἐν τούτῳ πολλάκις γενναῖοι λαγωοὶ ἀκλεῶς ἀπώλοντο, μηδὲν μήτε δράσαντες μήτε ἐπιδειξάμενοι μνήμης ἄξιον.
- 15 2 ἔαν δὴ ὑπεκφυγεῖν ἀπὸ τῆς εὐνῆς καὶ ἀναθαρρῆσαι. ὁ δέ, εἰ τύχοι δρομικός, ἐπαρεῖ εὐθὺς τὰ ὦτα καὶ μεγάλα ἀπὸ τῆς εὐνῆς πηδήσεται· οἱ δὲ καὶ διαρρίψαντες τὰ μέλη, καθάπερ οἱ σκιρτώντες, τότε [ἂν] ἀπευθυνοῦσιν τὸν δρόμον. καὶ τότε ἄρα ἐστὶν τὸ θέαμα ἄξιον τῶν πόνων, ὅσους ἐπὶ ταῖς κυσὶν πονεῖν ἀνάγκη. κράτιστοι δὲ τῶν λαγῶν οἱ ἐν τοῖς περιφανέσιν καὶ ἀναπεπταμένοις τὰς εὐνὰς ἔχοντες· ὑπὸ θάρρους γὰρ οὐκ ἀποκρύπτουσιν σφᾶς, ἀλλὰ προκαλοῦνται, ἐμοὶ δοκεῖν, τὰς κύνας. ^[5]
- 16 2 οἱ δὲ αὐτοὶ οὗτοι ἐπειδὴν διώκωνται, οὐκ ἐπὶ τὰς νάπας φεύγουσιν οὐδὲ ἐπὶ τὰ ἄλση, εἰ καὶ πάνυ πλησίον τύχοι ὄντα ὥστε εὐμαρῶς ἀφελέσθαι αὐτοὺς τοῦ κινδύνου, ἀλλὰ ἐς τὰ πεδία βιάζονται, ἐρίζοντες πρὸς τὰς κύνας. καὶ εἰ μὲν βραδεῖαι κύνες ἔποιντο αὐτοῖς, τοσοῦτον ὅσον διώκονται θέουσιν· εἰ δὲ ὠκεῖαι, ὅση δύναμις. ^[5]
- 16 3 πολλάκις δὲ ἤδη ἐς τὰ πεδία ἐκτραπέντες, εἰ αἰσθοῖντο ἐφομαρτοῦσαν κύνα ἀγαθὴν ὡς ἐπισκιάζεσθαι ὑπ' αὐτῆς, θαμινὰ ἐν τοῖς ἐξελιγμοῖς διαρρίψαντες αὐτὴν οἱ δὲ τρέπονται αὐτὴν ἐπὶ τὰς νάπας, ἢ εἴ που κατάδυσιν γινώσκουσιν.
- 16 4 καὶ τοῦτο τεκμήριον ποιητέον ὅτι ἐκράτησεν ἡ κύων τοῦ λαγῶ· οὐ γάρ τοι ἐπὶ τῷ ἀλῶναι τὸ θηρίον ἐξάγουσιν τὰς κύνας ἀλλὰ ἐς ἀγῶνα δρόμου καὶ ἄμιλλαν οἱ γε τῇ ἀληθείᾳ κυνηγετικοί. καὶ ἀγαπῶσιν εἰ ἐπιτύχοι ὁ λαγὼς τοῦ διασώσοντος, καὶ καταφυγόντα ἐς ἀκάνθας ἔστιν ὅτε ὀλίγας, οἱ δὲ καὶ ἰδόντες ἐπτηχότα καὶ ἀπαγορεύοντα, ἀνακαλοῦσιν τὰς κύνας, μάλιστα δὲ, εἰ καλῶς διαγωνίσαιντο.
- 16 5 ὥστε πολλάκις ἤδη ἔγωγε ἐφ' ἵππου ἐφομαρτῶν τῷ δρόμῳ καὶ ἀλόντι ἐπελθὼν ζῶντα ἀφειλόμην, καὶ ἀφελόμενος καὶ δῆσας τὴν κύνα ἀφῆκα διαφυγεῖν τὸν λαγόν. καὶ εἰ ὕστερος ἀφικόμην ἢ ὥστε διασῶσαι, ἔπαισα τὴν κεφαλὴν, ὅτι ἀνταγωνιστὴν ἄρα ἀγαθὸν ἀπώλεσαν αἱ κύνες. ^[5]
- 16 6 καὶ τούτου μόνου ἔνεκα οὐ ζύμφημι τῷ ἑαυτοῦ ὁμωνύμῳ, ἀλλὰ εὐρισκόμενον μὲν ὅστις ἴδοι τὸ θηρίον καὶ διωκόμενον καὶ μεταθεόμενον, ζυγχωρῶ διότι ἐπιλάθοιτο ἂν εἴ του ἐρώφῃ· ἀλίσκόμενον δὲ ἰδεῖν οὔτε ἡδὺ τὸ θέαμα ἀποφαίνω οὔτε ἐκπληκτικὸν ἀλλ' ἀνιαρὸν μᾶλλον, καὶ οὐκ ἂν ἐπὶ γε τούτῳ ἐπιλαθέσθαι ἂν τινα εἴ του ἐρώφῃ. ^[5]
- 16 7 ἀλλ' ἐκεῖν γε τῷ Ξενοφῶντι, οὐκ ἐγνωκότε ὠκείας κύνας, σύγγνωστον εἰ καὶ ἀλίσκόμενος λαγὼς μέγα θέαμα ἐφαίνετο.
- 16 8 ἐφομαρτοῦντα δὲ τῷ δρόμῳ ἐπικλάζειν εἰ καὶ μὴ παρακελευσαίμην, οἶδα ὅτι πολλὴ ἀνάγκη· ὥστε κἂν ἀναυδὸν τινα ῥῆξαι φωνήν, οὐ μείων ἢ, ὡς λόγος, τὸν Κροίσου υἱέα. καὶ τὴν κύνα δὲ ἀνακαλεῖν ἀγαθόν· χαίρουσιν γὰρ τὴν φωνὴν τοῦ δεσπότη γινωρίζουσαι, καὶ παραμυθίαν ἴσχουσιν τῶν πόνων τὸ γινώσκειν ὅτι θεατῆς αὐταῖς πάρεστιν καὶ ὅτι οὐ λανθάνουσιν ἀγωνιζόμεναι καλῶς.
- 17 2 καὶ δὴ τὸ ἐν πρώτῳ μὲν δρόμῳ, ὡσάκις φίλον, ἀνακαλεῖν οὐ κωλύω· ἐν δευτέρῳ δὲ ἢ τρίτῳ, ὅποτε εἰκὸς διαπεπονῆσθαι τὴν κύνα, κωλύσαι ἂν μοι δοκῶ θαμινὰ ἀνακαλεῖν αὐτὴν ὀνομαστί, μή ποτε ἄρα ὑπὸ μένους καὶ προθυμίας, χαρίζεσθαι τῷ δεσπότη θέλουσα, ἔπειτα παρὰ δύναμιν ἐνταθεῖσα ῥήξειέν τι τῶν ἐντός, —πολλὰ γὰρ ἤδη οὕτω γε κύνες καὶ αἱ γενναϊόταται διεφθάρησαν— ἀλλὰ τηνικαῦτα ἐφίεναί διαγωνίζεσθαι ὅπως ἐθέλουσιν· οὐ γάρ τοι οὐδ' ἴσος ἀγὼν λαγῶ καὶ κυνί· ἀλλ' ὁ μὲν ὅποι βούλεται θεῖ, ἡ δὲ ἄλλω ἐφομαρτεῖ· καὶ ὁ μὲν ἐξελίξας τὸν δρόμον καὶ διαρρίψας τὴν κύνα ἵεται τοῦ πρόσω, ἡ δέ, εἰ διαρριφθεῖ, πλάζεται, καὶ ἀνάγκη φθάσαντα αὐτὴν μεταθεῖν καὶ ἀναλαβεῖν ὅσον ἐξηνέχθη τοῦ δρόμου. ^[5]
- 17 4

καὶ αἱ δυσχωρίαι πρὸς τοῦ λαγῶ μᾶλλον τί εἰσιν ἢ τῆς κυνὸς ὅσα τε τραχέα καὶ οἱ φελλεῶνες καὶ τὰ σιμὰ καὶ τὰ ἀνώμαλα, ὅτι κοῦφός τέ ἐστιν καὶ οἱ πόδες αὐτῷ ὑπὸ δασύτητος οὐ ῥήγνυνται ἐν τοῖς τραχέσιν. καὶ τὸ περὶ ψυχῆς δὲ θεῖν ἀφαιρεῖται τὴν αἴσθησιν τῶν δυσκόλων. ἔχουσιν δὲ τὴν κύνα ἢ καὶ ἄλλως κρατήσασαν τῷ δρόμῳ καταπηδήσαντα ἀπὸ τοῦ ἵππου καταψᾶν χρή ἐπευφημοῦντα, καὶ τὴν κεφαλὴν φιλεῖν, καὶ τὰ ὦτα ἀποτείνειν, καὶ ὀνομαστὶ ἐπιλέγειν “εὗγε ὦ Κιρρά, εὗγε ὦ Βόννα, καλῶς γε ὦ Ὀρμή,” καὶ ὁ τι περ ἄλλο ἐκάστη ὄνομα αὐτὸ τοῦτο ἀνακαλοῦντα· χαίρουσιν γὰρ ἐπαινούμεναι, καθάπερ τῶν ἀνθρώπων οἱ γενναῖοι.

[5]

- 18 2 ἢ δὲ εἰ μὴ τύχοι ἀπηγορευκυῖα, πρόσσεισιν ἐπιμειδιῶσα καὶ φιλοφρονουμένη. ἀγαθὸν δὲ ἐπὶ τούτῳ καὶ καλινδεῖσθαι τὴν κύνα, καθάπερ τοὺς ἵππους ὀρώμεν· δηλὸν γὰρ ὅτι μὴ ἀπηγόρευσεν ὑπὸ τοῦ δρόμου, καὶ ἅμα τὸν κάματον παύει αὐτῶν. θηρῶσιν δὲ Κελτοί, ὅσοι μὲν πλουτοῦσιν αὐτῶν καὶ τρυφῶσιν, ἔωθεν ἐκπέμποντες ἐς τὰ χωρία τὰ ὑποπτα τοὺς κατοπτεύσοντας ὅπου τυγχάνει ἀναπαυόμενος λαγῶς· καὶ ἐστιν ὁ ἀγγέλλων, εἰ τύχοι ὀφθείς, ἢ ὅποσοι ἂν τύχωσιν. [5]
- 19 2 ἔπειτα ἀφικόμενοι μεθιάσιν τὰς κύνας, ἐξεγείραντες τὸ θηρίον, αὐτοὶ δὲ ἐφ’ ἵππων ἔπονται.
- 20 1 ὅσοις δὲ οὐκ εἰσὶν οἱ κατοπτεύσοντες, οἱ μὲν αὐτῶν πλείονας συνθήρους συνάγοντες ἐξίσιν ἐφ’ ἵππων, καὶ τὰ ὑποπτα ἐπερχόμενοι, ὅπου ἂν τύχη ἐξεγερθεὶς λαγῶς, μεθιάσιν τὰς κύνας· ὅσοι δὲ ἔτι μᾶλλον αὐτουργοὶ εἰσιν κυνηγεσίων, πεζοὶ ἐξίσιν, εἷς δὲ τις αὐτοῖς ἐφ’ ἵππου ἐφομαρτεῖ, καὶ οὗτος διώκειν τέτακται ἅμα ταῖς κυσίν. [5]
- 20 2 ἐκπερίασιν δὲ ἐπὶ μετώπου ταχθέντες· ἔπειτα ἐπ’ εὐθείας προελθόντες ὅσον ζύμμετρον διανῦσαι, ἐπιστρέψαντες αὖ ἀνακάμπουσιν παρὰ τὰ αὐτὰ διὰ τῶν αὐτῶν, μηδὲν εἰς δύναμιν παραλείποντες τῶν ὑπόπτων· χρή δὲ εἰ πλείους κύνας ἐπάγοιντο, μὴ εἰκῆ τεταγμένους ἵεναι· εἰ γάρ τοι ἐξεγερθεῖ τῆς εὐνῆς λαγῶς, οὐκ ἐστιν ὅστις <ἂν> ἀπόσχοιτο μὴ οὐκ ἐφεῖναι τὴν ἑαυτοῦ κύνα, ὃ μὲν ἐπιθυμία τοῦ θεούσαν ἰδεῖν τὴν αὐτοῦ ἕκαστος, ὃ δὲ τις ἐκπλαγείς πρὸς τὴν βοὴν καὶ ἔκφρων γενόμενος, ἀλίσκοιτό τε <ἂν> ἄνευ ἀγῶνος ὁ λαγῶς ὑπὸ θορύβου τῶν κυνῶν καὶ τοῦ θεάματος ὃ τι περ ὄφελος ἀπολλύοιτο. [5]
- 20 4 ἀλλ’ ἄρχοντα χρή ἐπιτετάχθαι τῇ θήρᾳ, καὶ οὗτος συνδραζέτω τὰς κύνας, καὶ ταττέτω ὥς εἰ ταύτη πηδήσειεν, σὺ καὶ σὺ ἐπιλύειν, ἄλλος δὲ μὴ λυέτω· εἰ δὲ ταύτη αὖ, σὺ καὶ σύ. οἱ δὲ ἐμπεδούντων τὸ ταχθέν. θηρῶσιν δὲ Κελτοὶ καὶ ἀναμιγνύοντες τοῖς ἰχνευταῖς κυσίν τὰς ὠκείας. [5]
- 21 1 καὶ οἱ μὲν μαστεύουσιν, αὐτοὶ δὲ δίστανται, μετὰ χεῖρας ἄγοντες τὰς κύνας τὰς ἀγαθὰς, οἵπερ μάλιστα εἰκὸς τὸν λαγῶ ἀπευθῆναι τὸν δρόμον, ὥστε ἐφίεναι τῶν κυνῶν ὅπως ἂν τῷ προχωρῇ.
- 21 2 καὶ εἰσὶν αἱ κύνες αὗται ὃ τι περ αἱ ἄρκυς τῷ Ξενοφῶντι ἐκείνῳ. ἀλλ’ ἄτακτοί γε οὕτως γίνονται οἱ δρόμοι, καὶ ὁ λαγῶς, εἰ καὶ πάνυ ἀγαθὸς ὢν τύχοι, τὸ πολὺ ὑπὸ τῆς κλαγγῆς τῶν κυνῶν ἐκπλήττεται, καὶ εἰ μὴ πρὸ πολλοῦ τύχοι προπηδήσας, ὥς καταστῆναι αὐτῷ τὴν γνώμην, ἀλίσκεται εὐμαρῶς, ἔκφρων γενόμενος. [5]
- 21 3 χρή οὖν ὅστις ἐπιλύσαι κύνα ἀγαθός, μὴ ἐφίεναι ἔτι θορυβουμένῳ, ἀλλὰ ἐάσαντα ἐξελιχθῆναι τοὺς ἐλιγμοὺς τοὺς πρώτους, οὕτω μεθεῖναι τὴν κύνα, εἰ μὴ διαφθεῖραι θέλει τὴν θέαν.
- 22 1 νεογνῷ δὲ ἐπιλύειν μὴ θέμις ἔστω, ἀλλὰ χρή πειθομένους τῷ ἐμῷ ὁμωνύμῳ ἀφίεναι τούτους τῇ θεῷ.
- 22 2 ὥστε καὶ τὰς ἰχνευούσας, εἰ οἷόν τε, πειρατέον ἀνακαλεῖν. κακαὶ δὲ ἀνακληθῆναι αὗται καὶ δυσπειθεῖς ὑπὸ λιμοῦ, δειναὶ δὲ καὶ καταφαγεῖν τὸν ἀλόντα παντελῶς, ὥστε μόλις ἂν ξύλῳ παίων ἀπαλλάξαις αὐτάς. χρή δὲ ἔλαφον ἢ τι ἄλλο ἐς μέγεθος προῆκον τοσόνδε τόνδε τὸν

τρόπον θηρᾶν, ἐφίεντα τὰς κύνας τὰς γενναίας· μέγα τε γὰρ τὸ θηρίον καὶ θεῖ ἐπὶ πολὺ, καὶ διαγωνίσασθαι οὐκ ἀσφαλές. ^[5]

23 1 καὶ ὁ κίνδυνος οὐ σμικρὸς κύνα ἀγαθὴν ἐλάφου ἔνεκα διαφθαρῆναι.

23 2 ἀλλὰ τὰς ἐλάφους, ἔνθα τὰ πεδία εὐήλατα, ἐν μὲν Μυσοῖς καὶ ἐν Γέταις καὶ ἐν Σκυθίᾳ καὶ ἀνὰ τὴν Ἰλλυρίδα, ἀφ' ἵππων τῶν Σκυθικῶν καὶ Ἰλλυρικῶν διώκουσιν· οὗτοι γὰρ ἐλαύνεσθαι μὲν τὰ πρῶτα οὐκ ἀγαθοί, ἀλλὰ κἂν πάνυ καταφρονήσεως ἰδὼν παραβάλλοντας ἵππῳ Θετταλῷ ἢ Σικελῷ ἢ Πελοποννησίῳ, διαπονούμενοι δὲ ἐπὶ πᾶν ἀντέχουσιν. ^[5]

23 3 καὶ τότε ἂν ἴδοις τὸν μὲν ὠκὺν ἐκεῖνον ἵππον καὶ μέγαν καὶ σοβαρὸν ἀπαγορεύοντα, τὸν δὲ λεπτὸν καὶ ψωραλέον πρῶτα μὲν παραμείβοντα, ἔπειτα ἀπολείποντα, ἔπειτα ἀπελαύνοντα τὸ θηρίον.

23 4 ὃ δὲ ἐς τοσοῦτον ἄρα ἀντέχει, ἔστε ἀπαγορεῦσαι τὴν ἔλαφον. ἀπαγορεύσασα δὲ καὶ χανοῦσα ὑπὸ ἀπορίας ἵσταται, καὶ ἔξεστιν ἤδη, εἰ μὲν βούλοιο, ἀκοντίσαι ἐγγύθεν ὡς πεπεδημένην, εἰ δὲ ἐθέλοις, καὶ ζώσῃ βρόχον περιβαλόντα ἄγειν. ἐν δὲ Λιβύῃ ἀφ' ἵππων τῶν Λιβυκῶν, οἳ δὴ Νομάδες καλοῦνται, οἳ τε ἄνδρες αὐτοὶ καὶ οἳ ἵπποι, ἀπὸ τούτων τῶν ἵππων μὴ ὅτι ἐλάφους αἰροῦσιν ἢ δορκάδας—ταῦτα μὲν γὰρ οὐδὲ διὰ πολλοῦ ἀγῶνος, οὐδὲ ἀγαθοὶ ἵπποι δοκοῦσιν οἱ τοιοῦτόν τι ἐλόντες—ἀλλὰ καὶ τοὺς ὄνους τοὺς ἀγρίους, οἳ δὴ ὠκύτητι διαφέροντές εἰσιν καὶ τῷ ἐπὶ μήκιστον ἀντέχειν θέοντες. ^[5]

24 2 ὁπότε γοῦν ἐπὶ μέγαν βασιλέα ἤλαυνον οἱ ἅμα Κύρῳ τῷ Δαρείου Ἑλλήνες, οἷς καὶ Ξενοφῶν συνεστράτευσεν, λέγει Ξενοφῶν, οὗ τὰ πεδία τὰ Ἀραβίων ἐξήνουν, ἀγέλας προφαίνεσθαι τῶν ὄνων τῶν ἀγρίων, καὶ ὑπὸ ἐνὸς μὲν ἱππέως μήποτε ἀλῶναι ὄνον ἄγριον, δισταμένους δὲ ἄλλους ἐπ' ἄλλοις ἐλαύνειν, τοὺς δὲ πολλοῖς ἀντισχόντας τελευτῶντας ἤδη ἀπαγορεύειν ὑπὸ καμάτου· οὕτως ἄρα καὶ Κύρῳ τῷ μεγάλῳ μὲν βασιλέως παιδί, μεγάλῳ δὲ βασιλέως ἀδελφῷ, οὐκ ἀγαθοὶ διώκειν ἵπποι ἦσαν. Λιβύων δὲ παῖδες ὀκταέτερις ἔστιν οἱ αὐτῶν, οἳ δὲ οὐ πολλῷ πρεσβύτεροι, ἐπὶ γυμνῶν τῶν ἵππων ἐλαύνουσιν, ῥάβδῳ χρώμενοι ἐπ' αὐτοῖς ὅσα Ἑλλήνες χαλινῷ, καὶ ἐς τοσοῦτον ἄρα ἐφομαρτοῦσιν τοῖς ὄνοις τοῖς ἀγρίοις ὥστε τελευτῶντες βρόχον περιβάλλοντες τῷ θηρίῳ ἄγουσιν αὐτόν· ὃ δὲ ἔπεται ἡττημένος. ^[5]

24 4 οὕτω τοι θηρῶσιν ὅσοις κύνες τε ἀγαθαὶ καὶ ἵπποι, οὐ πάγαις οὐδὲ ἄρκυσιν οὐδὲ βρόχοις οὐδὲ ἀπλῶς δόλοις καὶ σοφίσμασιν ἐξαπατῶντες τὰ θηρία, ἀλλὰ ἐκ τοῦ εὐθέος διαγωνιζόμενοι.

24 5 καὶ ἔστιν τὰ θεάματα, ἐμοὶ δοκεῖν, οὐδέν τι ἐκείνοις παραπλήσια, ἀλλὰ τὰ μὲν ληστεία ἢ κλοπῇ ἔοικεν, τὰ δὲ πολέμῳ τῷ ἀνὰ κράτος διαπολεμουμένῳ· καὶ οἳ μὲν ὡς πειραταὶ λάθρα ἐπιπλέοντες προσφέρονται πρὸς τὰ θηρία, οἳ δέ, καθάπερ Ἀθηναῖοι Μήδων ἐκράτησαν ναυμαχία περὶ Ἀρτεμίσιον ἢ περὶ Σαλαμῖνα καὶ Ψυττάλειαν ἢ αὖθις περὶ Κύπρον, οὕτω δὲ καὶ οὗτοι τῶν θηρίων ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς κρατοῦσιν. κυνὸς ἡλικία ἐς τὸ θεῖν· θήλειαν μὲν μετὰ μῆνα ἐνδέκατον ἐξάγειν ἐπὶ θήραν, πρόσθεν δὲ ἔτι ἀπὸ δεκάτου μηνός, εἰ εὐπαγὴς τύχοι καὶ μὴ ὑγρομελής, λαγῷ ἀπὸ χειρὸς ἀφιέναι ἐν χωρίῳ περιφανεῖ, καὶ τὴν μὲν ἐγγύθεν ἐφίεναι τῷ λαγῷ, ὡς τῆς τε ὄψεως αὐτὴν ἐμπίπλασθαι καὶ ἐγγὺς ὀρῶσαν μετ' ἐλπίδος ἀγαθῆς πονεῖν, κύνα δὲ ἄλλην γενναίαν ἐφίεναι ὕστερον, ὡς μὴ ἐπὶ πολὺ κακοπαθῆσαι τὴν σκύλακα μὴδὲ ἀπαγορεῦσαι ὑπὸ καμάτου. ^[5]

25 2 ἢ δὲ θαμινὰ καὶ εὐμαρῶς ἐξελίσσουσα τὸν λαγὼ παραδώσει τῇ σκύλακι. ἐλοῦσαν δὲ ἔαν σπαράξαι τοῖς ὁδοῦσιν, ἔστε κατακαεῖν. ^[5]

25 3 ἐπειδὴν δὲ ἐξάγεσθαι ἤδη ὥραν ἔχη, πρῶτα μὲν τὰς ὁδοὺς βαδίζειν, ὅσαι τραχεῖαι αὐτῶν· ἀγαθὸν γὰρ τὸ μελέτημα ἐς τὸ πῆξαι τοὺς πόδας ταῖς κυσίν.

25 4

ἔπειτα ἴστασθαι τὸν ἔχοντα αὐτὴν ἐν χωρίῳ περιφανεῖ καὶ ὑπερδεξίῳ, καὶ φθάσαντι μὲν τῷ λαγῷ καὶ προλαβόντι οὐχ ὁρῶσαν μὴ ἐφίεναι· τοῦτο γάρ τοι περὶ τῶν εἰς ἰχνεῖαν ἀσκουμένων κυνῶν παραινεῖ ὁ Ξενοφῶν ἐκεῖνος.

- 25 5 κύνα δὲ ὠκεῖαν εἰ μὴ ὁρῶσαν ἐπιλύσειας, πλάζεται καὶ σκιρτᾷ καὶ ἔκφρων γίγνεται καὶ ἀνασοβεῖται. καὶ τοίνυν εἴ ποτε διαφύγοι αὐτὴν τελεωθεῖσαν ἤδη ὁ λαγὼς, οὐκ ἀτρέμα ἔχει ἑαυτὴν οὐδὲ ἐπὶ τὸν κυναγωγὸν ἐπάνεισιν οὐδὲ ἀνακαλοῦντος ὑπακούει, ἀλλ' ὑπὸ μελέτης τοῦ θεῖν ἐπὶ μηδενὶ εἰκῇ πλάζεται, καὶ μαινομένη ἔοικεν.
- 25 7 ἀλλὰ ἴστασθαι μὲν τὸν ἔχοντα τὴν σκύλακα ἐν χωρίῳ, ὁποῖον ἤδη μοι λέλεκται, κρυπτόμενον οὐ μάλιστα τεκμήραιτο ἂν τις ὅτι πονούμενος ὁ λαγὼς ὑποκάμψας ἤξει.
- 25 8 ἰδόντα δὲ διαπεπονημένον ἐγγύθεν ἐφίεναι, μὴ κατὰ στόμα μηδὲ ἐκ τοῦ ἐναντίου· ἡ μὲν γὰρ κύων ἐξορμήσασα εὐθὺ ἐξενεχθήσεται, ὁ δὲ λαγὼς ἐξελίξας εὐμαρῶς παραμείψει· τὴν δὲ πολὺ ἀπολειφθῆναι ἀνάγκη καὶ χαλεπῶς ὑποκάμψαι, καθάπερ αἱ τριήρεις εὐθυπλοοῦσαι οὐκ εὐμαρῶς ἐπικάμπουσιν, εἰ μὴ ἀνεθείη τὸ πολὺ τῆς εἰρεσίας αὐταῖς πρὶν ἐπιστρέφεσθαι, ἀλλὰ ἑάσαντα παραμείψαι τὸν λαγὼν ἐκ τοῦ πλαγίου χρή ἐφεῖναι. ^[5]
- 25 9 ἀλόντος δὲ ἐφομαρτεῖτω τις σπουδῇ, πρὶν ἐμφορηθῆναι τοῦ αἵματος τὴν κύνα, οὐκ ἐπειδὴ τὰ κρέα ἄρα περὶ πολλοῦ ποιητέον ἀνδρὶ ἐς κάλλος κυνηγετοῦντι, ἀλλ' ὅτι πονηρὸν μάθημα κυνὶ γενναίᾳ λαγωῦ ἐσθίειν. καὶ ἤδη πολλοὶ κύνες οὕτω διεφθάρησαν, ἐπεὶ μακρῷ δρόμῳ ἀσθμαίνουσαι ἐνεπλήσθησαν, ἔπειτα πνιγεῖσαι ἀπώλονται. ἄρρενα δὲ μὴ πρόσθεν ἢ διέτη γενόμενον ἐξάγειν ἐπὶ θήραν· πολὺ γάρ τοι ὕστερον τοῖς ἄρρεσιν πηγνυται τὰ μέλη. ^[5]
- 26 2 καὶ ὁ κίνδυνος οὐ μικρός, ἀλλὰ πολλοὶ ἤδη πρὶν τελεωθῆναι ἀγωνισάμενοι πρὸ ὥρας ἀπώλονται, καὶ μάλιστα δὲ ὅσοι γενναιοτάτοι· ὑπὸ γὰρ μένους τοσοῦτον ὅσον δύνανται θεοῦσιν.
- 26 3 τὰ δὲ ἄλλα ὡσαύτως παραφυλάττειν, ὅσα ἐπὶ ταῖς θηλείαις ἤδη μοι λέλεκται ὅπως πρακτέον.
- 26 4 φυλάττειν δὲ καὶ ἀπὸ ὀχείας ἐντὸς τῆσδε τῆς ἡλικίας· οὔτε γὰρ ἡ γονὴ πω αὐτοῖς πέπηγεν, ἀλλὰ ἐστὶν ἐξίτηλος τὸ πολὺ καὶ ἀμαυρά, καθάπερ ἡ τῶν παίδων, αὐτοὶ δὲ διαφθείρονται πάνπαν, ὥς μηδὲν ἔτι πράττοντα ὕστερον <ἂν> ὀρθῶσαι τὴν ἀμαρτίαν. ἀλλ' ἀπὸ τρίτου μὲν ἔτους ἐφίεσθαι ἐν ὥρᾳ ἂν εἴη τῇ ζυμμέτρῳ. ἐφίεσθωσαν δὲ ὧδε. ^[5]
- 27 1 φυλάξαι χρή τὴν κύνα, ἐπειδὴ ἀποκαθαρθῇ ἀπὸ τοῦ αἵματος· πρόσθεν δὲ εἰ παραλάβοιεν τὴν γονὴν, τὸ πολὺ οὐ κρατοῦσιν, ἀλλὰ ἐκκλύζεται ὑπὸ τοῦ αἵματος, καθάπερ ταῖς γυναιξίν.
- 27 2 προσέχειν δὲ τὸν νοῦν ἐνταῦθα· βραχὺς γὰρ χρόνος διαγίγνεται, ἐν ᾧ οὐκέτι μὲν φέρεται αὐτῇ τὸ αἷμα, ἔτι δὲ φυλάττει τὴν ἐπιθυμίαν. ἀγαθὴ δὲ τῇ θηλείᾳ ἡλικία ἡ ἀπὸ διέτους ἐς ἑβδομον ἔτος. κράτιστον δὲ καθεῖρξαι ἐν ταύτῳ τὸν ἄρρενα ἅμα τῇ θηλείᾳ, αὐτὸν δὲ ἀφανῆ εἶναι [ἅμα] ταῖς κυσίν· αἱ γὰρ ἐν τῷ ἐμφανεῖ ὁμιλῖαι οὐ γόνιμοι, εἰ χρή πείθεσθαι ἀνδράσιν κυνηγετικοῖς. ^[5]
- 28 1 ὅσα δὲ τοιαῦτα λάθρα ὑπὸ κυνῶν ἐσπουδάσθη, ἐπιτυχῇ γίνεσθαι λόγος.
- 28 2 μετὰ ταῦτα δὲ ἐξάγειν μὲν ἐπὶ θήραν—ὁ γὰρ περίπατος ἀγαθὸν ἐς ῥώμην ταῖς κυσίν—, ἐφεῖναι δὲ αὐτὰς λαγῷ μηκέτι· κίνδυνος γὰρ διαφθεῖραι ὑπερκαμοῦσαν ἢ ὑπερταθεῖσαν.
- 28 3 καὶ τὸν ἄρρενα δὲ μὴ ἐφίεναι ἐπὶ λαγῶν ὡσαύτως, πρὶν ἀπὸ τοῦ καμάτου ἀμπαύσασθαι καὶ ῥωσθῆναι, ἐξήκοντα ἡμερῶν οὐ μεῖον· ἔπειτα ἐφίεναι ἐς ἀγῶνα οὐδὲν κωλύσει. κρατίστη δὲ ὥρα ἐς σκυλακείαν ἡ τοῦ ἥρος· εὐκράτως γὰρ αὕτη μάλιστα ἔχει κρούους τε καὶ θάλπους.
- 29 1 ὥς τὸ μὲν κρύος τοῖς σκυλακίοις οὐκ ἀγαθὸν ἐς ἀνατροφὴν, ἄλλως τε καὶ ἀπορία γάλακτος· τὸ δὲ καῦμα ταῖς μητράσιν χαλεπὸν ἐν τῇ ἀνατροφῇ· τὸ φθινόπωρον δὲ ταύτῃ χειρόν τοῦ ἥρος, ὅτι χειμῶν ἐπιλαμβάνει τὰ σκυλάκια πρὶν παγῆναι. τεκοῦσαν δὲ εἰ μὲν ἔτι θέλοις ἐπαναλαβεῖν τὴν

πρόσθεν ὠκύτητα, μὴ ἔαν ἐκτρέφειν αὐτήν ὅτι μὴ ἐς ὅσον ἀποκουφίσαι τὸ πολὺ τοῦ γάλακτος·
εἶτα δὲ ἀφελόντα ἄλλαις παραδιδόναι κυσὶν ἐπιλεγόμενον γενναίᾱς· τὸ γὰρ τῶν ἀγεννῶν γάλα
οὐ ζύμφυλον ταῖς γενναίαις. ^[5]

30 2 εἰ δὲ μηκέτι ἐς δρόμον ἐπιτηδείως ἔχουσα φαίνοιτο ἢ κύων, κράτιστον ἔαν ὑπὸ τῇ τεκούσῃ καὶ
μὴ ὑποβάλλειν ὑφ' ἐτέραν κύνα· αἱ γὰρ θεραπεῖαι αἱ ἀλλότριαι, ἥπερ καὶ <ὁ> Ξενοφῶν
ἐκεῖνος ἀποφαίνει, οὐκ εἰσὶν αὖξιμοι· τὸ δὲ τῶν μητέρων καὶ τὸ γάλα ἀγαθὸν καὶ τὸ πνεῦμα.
καὶ ὁπόταν δὲ ἤδη πλανᾶται τὰ σκυλάκια, ὀρθῶς συμβουλεύει ὅτι χρή γάλακτι ἀνατρέφειν
αὐτά, καὶ ὅτι αἱ βαρεῖαι πλησμοναὶ τὰ τε σκέλη αὐτοῖς διαστρέφουσιν καὶ τοῖς σώμασιν νόσους
ἐμβάλλουσιν. ^[5]

31 2 καὶ τὰ ὀνόματα δὲ ὅτι βραχέα καὶ εὐανάκλητα θετέον ταῖς κυσίν, καὶ τοῦτο χρή πείθεσθαι
αὐτῶ. καὶ ὅσα ἀναγέγραφεν ὀνόματα, τὰ μὲν εὐρῶν τὰ δὲ καὶ αὐτὸς ποιήσας, δεξιῶς
ἀναγέγραφεν.

31 3 εἰ δὲ μήπω ἐθέλοις σκυλακεῦσαι, φυλάττειν ὡς ἀνυστὸν ἐπιμελέστατα τὰς κύνας, ἐπειδὴν τῇ
ἀνάγκῃ ταύτῃ ἔχωνται· ἀποπαυσαμέναις δὲ οἱ μαστοὶ σφριγῶσιν καὶ ὑποπίμπλονται γάλακτος,
καὶ τείνεται τὰ ὑπὸ τῇ γαστρί.

31 4 καὶ ἔστιν τῆνικαῦτα οὐκ ἀσφαλὲς ἐπιλύειν κύνα ἐπὶ λαγῶν· ῥήγνυνται γὰρ αὐταῖς αἱ λαγόνες.
ὥστε οὐδὲ ἐς τὸ σκιρτῆσαι χρή λύειν αὐτὰς ἅμα ἐτέρα κυνί· ἀμιλλώμεναι γὰρ ἔστιν ὅτε καὶ
ὑπὲρ δύναμιν ζυνταθεῖσαι ἐς ἴσον κίνδυνον καθίστανται.

31 5 ἀλλὰ κράτιστον περιμεῖναι, ἔστε χαλάσαι αὐταῖς τοὺς μαστούς. τεκμήριον δὲ ὅτι ἤδη ἀσφαλὲς,
ἐπειδὴν αἱ τρίχες ἀπορρέωσιν ἀθρόαι ἐπαφωμένῃ· τότε γὰρ λύονται, ἐμοὶ δοκεῖ, ἀπὸ τῆς
ἀνάγκης τῆς πρόσθεν καὶ παρίστανται ἤδη ἐς δρόμον. κύων θήλεια μὲν ὠκυτέρα ἄρρενος,
ἄρρην δὲ θηλείας διαπονεῖσθαι ἀμείνων. ^[5]

32 1 καὶ ὅτι δι' ἔτους θεῖ, πολλῶ τινι ἐντιμότερον τὸ κτῆμα· καὶ ὅτι θήλειαι μὲν πολλαὶ ἀγαθαί,
ἄρρενος δὲ γενναίου ἐπιτυχεῖν οὐκ εὐμαρές, καὶ ταύτῃ ἐντιμότερον.

32 2 καὶ ὅτι αἱ θήλειαι μὲν ἀγαπητὸν εἰ καὶ ἐς πέμπτον ἔτος διαφυλάξειαν τὸ ὠκύ, ἄρρενες δὲ καὶ ἐς
δέκατον διαφυλάττουσιν. ὥστε μέγα μοι δοκεῖ τὸ κτῆμα ἄρρην κύων τῇ ἀληθείᾳ γενναῖος καὶ
οὐκ ἄνευ θεῶν του εὐμενείας παραγίγνεσθαι ἀνδρὶ κυνηγετικῶ. ἀλλὰ χρή θύειν Ἀρτέμιδι
Ἀγροτέρᾳ ἐπὶ τῷδε τῷ κτήματι· θύειν δὲ χρή καὶ ἐπὶ θήρᾳ εὖ πράξαντα, καὶ ἀνατιθέναι ἀπαρχὰς
τῶν ἀλισκομένων τῇ θεῷ, γε ἀποκαθαίρειν τὰς κύνας καὶ τοὺς κυνηγέτας, κατὰ τὰ πάτρια, ὡς
νόμος. ^[5]

34 1 Κελτῶν δὲ ἔστιν οἷς νόμος καὶ ἐνιαύσια θύειν τῇ Ἀρτέμιδι, οἱ δὲ καὶ θησαυρὸν ἀποδεικνύουσιν
τῇ θεῷ. καὶ ἐπὶ μὲν λαγῶν ἀλόντι δύ' ὀβολῶ ἐμβάλλουσιν ἐς τὸν θησαυρόν, ἐπὶ δὲ ἀλώπεκι
δραχμὴν, ὅτι ἐπίβουλον τὸ κτῆμα καὶ τοὺς λαγῶς διαφθείρει· τούτου ἕνεκα πλεῖον
ἐμβάλλουσιν, ὡς ἐπὶ πολεμίῳ ἀλόντι. ἐπὶ δὲ δορκάδι τέσσαρας δραχμάς, ὅτι μέγα τὸ ζῷον καὶ ἡ
θήρα ἐντιμότερα. ^[5]

34 2 περιελθόντος δὲ τοῦ ἔτους ὁπόταν <τὰ> γενέθλια ἦκη τῆς Ἀρτέμιδος, ἀνοίγνυται μὲν ὁ
θησαυρός, ἀπὸ δὲ τοῦ συλλεχθέντος ἱερεῖον ὠνοῦνται, οἱ μὲν οἶν, οἱ δὲ αἶγα, οἱ δὲ μόσχον, εἰ
οὕτω προχωροίη.

34 3 θύσαντες δὲ καὶ τῶν ἱερείων ἀπαρξάμενοι τῇ Ἀγροτέρᾳ, ὡς ἐκάστοις νόμος, εὐωχοῦνται αὐτοί
τε καὶ αἱ κύνες. τὰς κύνας δὲ καὶ στεφανοῦσιν ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ, ὡς δηλὸν εἶναι διότι ἐπ'
αὐταῖς ἐορτάζουσιν. καὶ ἐγὼ ἅμα τοῖς συνθήροις ἔπομαι τῷ Κελτῶν νόμῳ, καὶ ἀποφαίνω ὡς
οὐδὲν ἄνευ θεῶν γιγνόμενον ἀνθρώποις ἐς ἀγαθὸν ἀποτελεῦσθαι. ^[5]

35 2

ἀλλὰ καὶ ὅσοι ναυτίλλονται ἀπὸ θεῶν ἄρχονται, ὅσοις γε τοῦ σῶζεσθαι μέλει, καὶ ἀνασωθέντες
χαριστήρια θύουσιν τοῖς θεοῖς τοῖς θαλαττίοις, Ποσειδῶνι καὶ Ἀμφιτρίτῃ καὶ Νηρηΐσιν. καὶ
ὅσοι τὴν γῆν ἐργάζονται, Δήμητρι καὶ τῇ παιδί αὐτῆς καὶ Διονύσῳ, οἱ δὲ ἀμφὶ τὰς τέχνας
πονούμενοι Ἀθηνᾶ καὶ Ἥφαιστῳ, καὶ οἱ ἀμφὶ παίδευσιν Μούσαις καὶ Ἀπόλλωνι Μουσηγέτῃ
καὶ Μνημοσύνῃ καὶ Ἑρμῇ, οἱ δὲ ἀμφὶ τὰ ἐρωτικά Ἀφροδίτῃ καὶ Ἔρωτι καὶ Πειθοῖ καὶ Χάρισιν.
[5]

- 35 3 οὕτω τοι καὶ τοὺς ἐπὶ θήρᾳ ἐσπουδακότας οὐ χρὴ ἀμελεῖν τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Ἀγροτέρας οὐδὲ
Ἀπόλλωνος οὐδὲ Πανὸς οὐδὲ Νυμφῶν οὐδὲ Ἑρμοῦ Ἐνοδίου καὶ Ἑγεμονίου, οὐδὲ ὅσοι ἄλλοι
ὄρειοι θεοί· εἰ δὲ μή, ἡμιτελῇ ἀποβαίνειν ἀνάγκη τὰ σπουδάσματα.
- 35 4 καὶ γὰρ καὶ αἱ κύνες βλάπτονται, καὶ οἱ ἵπποι χωλεύονται, καὶ οἱ ἄνθρωποι σφάλλονται.
- 36 1 καὶ τοῦτό γε δηλοῖ καὶ Ὅμηρος ἐν τῇ ποιήσει. Τεῦκρον μὲν γὰρ τὸν τοξικώτατον Ἑλλήνων ἐν
τῷ ἁγῶνι οὐ φησιν τυχεῖν ὅτι μὴ τῆς μηρίνθου, καὶ ταύτην διακόψαι, ἐπειδὴ μὴ ἐπηύξατο τῷ
Ἀπόλλωνι· Μηριόνῃν δέ, ἄνδρα οὐ τοξικόν, ἐπευξάμενον τῷ Ἀπόλλωνι, ἀποπετομένης ἤδη τῆς
ὄρνιθος τυχεῖν. [5]
- 36 2 καὶ τοὺς ἐκγόνους δὲ τῶν ἐπὶ Θήβας σὺν Πολυνείκει στρατευσάντων ἐλεῖν τὰς Θήβας
πειθομένους τεράεσσι θεῶν καὶ Ζηνὸς ἄρωγῇ· τοὺς δὲ πατέρας αὐτῶν, οὐδέν τι χεῖρους
ἐκείνων ἐς ἀλκὴν γενομένους, διαφθαρῆναι ἐν Θήβαις, ὅτι μὴ ἐπείθοντο τοῖς σημαινομένοις
ἀπὸ θεῶν. [5]
- 36 3 καὶ τὸν Ἔκτορα οὐ πεισθέντα Πουλυδάμαντι οὐκ ἐῶντι ἐπελαύνειν ταῖς ναυσὶ τῶν Ἑλλήνων
ἐπὶ τῷ δράκοντι <τῷ> καταβληθέντι πρὸς τοῦ αἵετοῦ, ὥς οὐ ζὺν κόσμῳ ἐπανελευσομένους,
ὀλίγον ὕστερον ἔργῳ ἀναδιδαχθῆναι ὥς οὐκ ἀγαθὸν ἀπειθεῖν τῷ θείῳ. [5]
- 36 4 τούτοις χρὴ πειθομένους, καθάπερ ἐπ' ἄλλῳ τῷ ἔργῳ, οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ θήρᾳ ἄρχεσθαί τε ἀπὸ
θεῶν καὶ χαριστήρια θύειν εὖ πράξαντας καὶ σπένδειν καὶ εὐφημεῖν καὶ στεφανοῦν καὶ ὕμνεῖν
καὶ ἀπαρχὰς τῶν ἀλισκομένων ἀνατιθέναι, οὐ μείον ἢ ἐπὶ νίκῃ πολέμου ἀκροθίνια. [5]